

Forfatter: Gyllembourg-Ehrensverd, T. C.

Titel: Udrag fra Drøm og Virkelighed

Citation: Gyllembourg-Ehrensverd, T. C.: "Drøm og Virkelighed", i Gyllembourg-Ehrensverd, T. C.: *Drøm og Virkelighed*, udg. af Anni Broue ; Anne-Marie Mai , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1986, s. 39. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-gyllem14val-shoot-idm139726069556944/facsimile.pdf> (tilgået 30. november 2021)

Anvendt udgave: Drøm og Virkelighed

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

hvem min Fader tilforn havde talt, var en Dreng paa min Alder. Jeg var hidtil ganske Barn, og glædede mig til en Legekammerat. – Da jeg nu saae en voksen Herre staae for mig, blev jeg saa undseelig, at jeg ikke turde sige et Ord til Dem. Dog syntes mig, jeg var stolt af at have Dem til Broder. Til Nytaar havde jeg forfærdiget nogle smaa Nytaarsgaver til min Fader og Tante; jeg brodeerte nu ogsaa i Hast en lille Portefeuille til Dem. Men den var ikke smuk, og da De om Aftenen kom til os, kom jeg Dem imøde med den i Haanden; men idet De saae paa mig, overfaldt der mig en saadan Forvirring, at jeg ikke turde overlevere Dem min ringe Gave, men beholdt den stiltiende. Siden da vi ikke saae Dem mere, fortrød jeg inderligt at jeg ikke havde givet Dem denne lille Erindring om mig. Jeg gjenste den i mange Aar, indtil jeg tilsidt tog den selv i Brug. Større Ære var den i Sandhed heller ikke værd. Jeg kan endnu vise Dem den; Deres Navn staaer i den. Med disse Ord fremtog hun den lille røde Portefeuille, som jeg hiin Aften paa Broen havde seet i hendes Hænder. Med en Begjærighed, som om Verdens Herlighed indsluttedes i den, bøn-faldt jeg Laura om at skjænke mig den, thi ogsaa denne, tænkte jeg, var bestemt for mig, ligesom hun selv, og min Ukjærlighed har forskjærtset den som hende. Med den hende egne, simple Forbindtlig-hed svarede hun: »Meget gjerne! Dersom en saa ringe Ting som denne kan være Dem behagelig, er den til Deres Tjeneste.» – Hun udtog nogle faa Smaating af den, og rakte mig den. Jeg vovede for første Gang at kysse hendes Haand, og da jeg kom hjem, blev jeg siddende og betragtede min Portefeuille, som en Gjerrig beskuer sin Rigdom. Ved at gennemsøge dens smaa Gjemmer, fandt jeg et lille Stykke Pa-piir, der lod til at være et Mønster, klippet ud af Noget hvorpaa der var skrevet nogle Tal, nogle faa usammenhængende Ord og Navnet »Laura.« hendes Navn, vistnok skrevet med hendes egen Haand! – Jeg vil ikke beskrive det Afguderi, jeg drev med disse Skat-te. Det ungdommelige Sværmeri, som jeg ganske overgav mig til, lærte mig tilfulde, at jeg aldrig havde elsket, aldrig mere kunde elske, som jeg elskede denne engang forsmaaede Pige.

Allerede i October havde nu et pludseligt koldt og haardt Veir af-løst en usædvanlig varm Sommer. Jeg havde lagt Mærke til, at mine smaa Dreng endnu bare deres tynde Sommerklæder, og havde flere Gange leverret Lise nogle Penge til at anskaffe dem noget af det nød-vendigste Vintertoi. Da jeg en Aften, som sædvanlig, kom ud til dem,

fandt jeg dem begge meget forkjolede. Min Fredrik gik med tynde forrevne Strømper i Skoe, der neppe fortjente dette Navn. Paa mine Erindringer i denne Henseende, svarede Lise: »Aa Kjellingeri! Det er ikke værdt at vænne dem saa fiint. De kan jo blive inde i den varme Stue, men Fredrik, han render ud og ind, den lede Dreng! Der er ikke Raad til at give de Unger Klæder, for den usle Smule, jeg faaer af Dig!» – I denne Tone talte Lise nu altid til mig. Hendes fordums Omsorg for Børnene var ogsaa ganske aftagen; især syntes det, som om hendes Kjærlighed til den lille Fredrik var aldeles gaaet over fra ham til den yngre Broder. Min lille Yndling leed ofte Uret. Det forekom mig, som hans naturlige Munterhed tog af. Dette var en af mine bitterste Sorger. Det var midt i Maaned. Min Kasse var i en meget slet Tilstand, og kunde i de første fjorten Dage ingen Tilvæxt vente. Jeg maatte altsaa mod min Villie optage en Maaned forud i en Skole hvori jeg var Lærer, og ilede næste Formiddag ud til Lise, for at overgive det Mæeste af denne vistnok ikke betydelige Sum i hendes Hænder, paa det Børnene endnu samme Dag kunde faae den nødvendige Bedækning mod den kolde Aarstid. Da jeg nu samme Aften kom igjen, studsede jeg ikke lidet ved det Syn, som Værelset frembød. Ved Bordet sad Marthe og sov. Ved Siden af hende stod et Lys i en smudsig sort Flaske, og brændte med en lang Tane. Ved dets døsig Skin saae hendes modbydelige Ansigt ganske ud som det fordreiede Physiognomie af en Hex. Værelset var ganske koldt og næsten mørkt. Jeg hørte nu en sagte Stemme, som hviskede: »Fader! Fader!» – og see! i en Krog paa Gulvet sad mine to stakkels Børn, tæt klyngede til hinanden, som smaa Fugle i Reden, skjælvende af Kulde og forgrædte. – Fredrik holdt den lille Broders Fodder i sit Skjød, og havde bedækket dem med sin Kjole, som han havde foldet over dem, og derved mere blottet sine egne slet bedækkede Been. »Kom hen til os, Fader!» sagde han: »Jeg sidder her og varmer den stakkels Johannes, saa godt jeg kan.» Med blodende Hjerter fløj jeg hen til dem. Nu vaagnede Marthe, og rokkede hen til os. »Madamen er gaaet paa Comedie,» sagde hun, »med Styrmands-Enken herinde. Hun havde faaet to Billetter af Capitainen, som holder hende, som De nok veed, og saa bad hun Deres Madame med sig.» – Denne Styrmands-Enke var et Fruentimmer, som boede i Huset, og med hvem Lise havde stiftet Venskab. Det var en Person af tvetydige Sæder, sladderagtig og paatrængende, men huuslig, ordentlig og tjenstagtig, saa hendes Omgang med Lise,

saaledes som Omstændighederne nu engang vare, forekom mig altid meget taaleligere end Marthes og de andre Veninders. – Jeg befalede Marthe at gjøre Ild paa Skorstenen, koge Vand og lægge i Kakkelovnen, hvorpaa jeg ilede til den nærmeste Urtebod, købte Thee og Sukker, fik et andet Sted noget Brød, skyndte mig hjem til mine Smaa, tog dem hver paa sit Knæ, varmede deres smaa Fødder i mit Skjød, lavede varm Thee til dem, og vederqvægede dem, saa godt jeg kunde. Den lille Johannes bragte jeg selv tilsengs. Fredrik befandt sig alt for vel til at ville gaae til Ro. Under disse Omstændigheder oplivedes et Ønske hos mig, om hvilket mine Tanker længe havde dreiet sig. Jeg havde hændelsesviis erfaret, at en agtværdig Præstefamilie i en af Provindserne vilde modtage et Fruentimmer i Kost, for en meget billig Betaling. Inderligen ønskede jeg paa denne Maade at fjerne Lise, og udrive mig af dette Forhold. Kun vidste jeg ikke, hvorledes jeg uden Haardhed kunde foreslaae hende at skille sig fra Børnene; thi disse vilde jeg for ingen Priis overlade hende; jeg følte hvert Øieblik, at de baade legemligt og aandeligt bleve meer end forsømte hos hende. Jeg beregnede nu hvad jeg ofte havde overtænkt, at jeg med noget Held og med megen Selvførmægtelse kunde bestride de Udgivter, som under en saadan forandret Leveplan gjordes nødvendige.

I disse Tanker blev jeg overrasket af Lise, der kom færende ind, og raabte: »Her er jo en heel Opdækning! Du behøvede slet ikke at tage Dig det saa nær for Børnene. Marthe havde skaaret Mad til dem, og der var ingen Ting iveien. Men nu skal det vel være, som der var skeet en heel Ulykke, fordi jeg engang har havt en Smule Fornøielse.» – Ganske koldblodig svarede jeg hende, at jeg undte hende al mulig Fornøielse, men erindrede kun om at Lægen havde forbudt hende at gaae ud i Natteulften, at hun maatte vogte sig for Afvexling af Temperatur, og at det stormede stærkt iaften. Jeg bad hende drikke noget varm Thee. Hun stødte til Koppen, som jeg bød hende, tog et Stykke Sukker i Munden, satte Tuden af Theepotten for Læberne, og drak saaledes med Begjærlighed. Jeg spurgte nu om Børnenes Vintertøi, hvortil jeg havde bragt Penge. »Det har da ikke en saa forbandet Hast,« svarede hun: »de maae vente et Par Dage. Lidt af Pengene har jeg brugt til Baand og Handsker. Jeg kunde da ikke gaae paa Comedie, som et Bæst; og nogle har jeg laant Madamen herinde.» – Nu kunde jeg ikke tvinge min billige Misfornøielse, og bebreidede hende den ringe Kjærlighed for hendes egne Børn. Men o Himmel! hvil-